

РЕЦЕНЗИЯ

От доц. Костадин Бонев, Факултет по изкуствата, Югозападен университет „Неофит Рилски“, Благоевград, член на Научно жури за присъждане на доц. д-р Пенко Господинов на академичната длъжност „Професор“ по професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство и научна специалност „Актьорско майсторство за драматичен театър“, обнародван в Държавен вестник брой 109/ 21.12. 2021 г.

I. Кратки биографични данни за кандидата

Пенко Господинов е изявен български актьор, със знакови роли в театъра и киното през последните 20 години, с множество национални и международни награди. Завършил НАТФИЗ през 1995 год., спец. „Актьорско майсторство за драматичен театър“, в класа на проф. Димитрина Гюрова и асистент проф. Пламен Марков.

Редовен преподавател в НАТФИЗ от 2009 г.

Придобил научна степен „доктор“ през 2015 г.

Ръководител на клас „Актьорство за драматичен театър“ към НАТФИЗ от 2016 г..

Декан на Факултет Сценични изкуства към НАТФИЗ „Кр. Сарафов“ от 2012 г.

Дебютира в театъра през 1996 г. с ролята на *Леонид* от „Ретро“ на Ал. Галин – ДТ Плевен, реж. Д. Дешев.

Дебютира в киното през 2004 г. със сериала „Морска сол“, реж. М. Халваджиян.

II. Характеристика на научната и научно-приложната продукция на кандидата

Кандидатът покрива изискванията съгласно чл. 70, ал.2, прилагайки теоретични разработки и авторски продукти, както и информация за други творчески изяви в областта на изкуствата, рецензии и информация за различни награди за творчество и изпълнение в България и чужбина.

Доц. д-р Пенко Господинов прилага Дисертационен труд на тема „Съвременните актьорски изразни средства на сцена и пред камера – прилики, разлики и взаимни влияния“, защитен на 15.04. 2015 г.

- Записи от спектаклите „Ромео и Жулиета“, по У. Шекспир, Театър „НАТФИЗ“, 2019 г. и „Дон Жуан Тенорио“ по текстове на Ж. Б. Молиер и С. Киркегор, Театър „НАТФИЗ“, 2020 г.

Филма „Далеч от брега“, реж. Костодин. Бонев, 2018 г. и спектакъла „Отело“ от У. Шекспир, реж. Пл. Марков, ДТ „Ст. Бъчваров“ Варна, 2020 г., в които изпълнява главните роли.

Пенко Господинов центрира вниманието на театралната критика с ролята на *Катурян Катурян* от „Пухеният“ на М. Макдона, ДТ Варна, реж., Явор Гърдев, 2004 г. За тази роля той получава номинация за наградата „Аскеер“. Заедно с Михаил Мутафов и Стоян Радев изграждат съвършен ансамбъл и постигат мощно внушение на една действителност, напълно лишена от илюзии и изпълнена с насилие. Спектакълът продължава да се играе с неизменен успех 18 години след премиерата си.

През 2006 г. Пенко Господинов ще повтори успеха си в спектакъла „Крум“ от Ханох Левин, ДТ Варна, отново под режисурата на Явор Гърдев.

През 2007 г. той дебютира на сцената на Малък Градски Театър „Зад канала“ в ролята на Христифоров от „В полите на Витоша“ на П. К. Яворов, реж. Лили Абаджиева.

С ролята на *Карлес Буено* от „Шведска защита“ на Ж. Галсеран, под режисурата на Бина Харалампиева, Пенко Господинов се утвърждава като едно от най – разпознаваемите лица на Малък градски театър „Зад канала“.

През 2020 г. проф. Пламен Марков поставя „Отело“ на Уилям Шекспир на сцената на Варненския театър, където Отело се играе от Симеон Лютаков, а Яго – от Пенко Господинов. В интервю, озаглавено „ В логиката на „Отело“, за сайта „Културни новини“ Пламен Марков споделя: „Симеон Лютаков и Пенко Господинов не са случаен избор, без техните индивидуалности не бих се осмелил да правя „Отело“.

А Варненският театър за премиерата на спектакъла налага слогана: „Шекспир 2020: Най – доброто начало!“

Пенко Господинов се утвърждава като един от най – талантливите последователи на актьорската школа, тръгваща от Константин Станиславски, през новаторските търсения на Михаил Чехов и Ли Страсбърг. Понятието „органичност“ в неговите роли винаги е доразвито, за да бъде крайния резултат образ, стилистично единен и емоционално въздействащ. Това проличава особено в дългогодишното творческо сътрудничество между актьора от една страна, и режисьорите Явор Гърдев и Пламен Марков. Не е случаен факта, че спектаклите, реализирани от Явор Гърдев през първото десетилетие на Новия век на сцената на Варненския театър, са оставили най – ярки спомени в театралната публика и критиката.

В своите теоретични разработки доц. д-р Пенко Господинов обръща особено внимание на ситуирането на актьора в сценичното пространство. В своя труд **„Кой съм, Кога съм. Апология на играта.**

Времето – пространство за драмата" Пенко Господинов анализира парадокса: Актьорската игра като безусловно присъствие в безусловно пространство. В координатната система на спектакъла тя оформя своите реални измерения посредством времето. Така единството на времето естествено подхранва и оправдава единството на действието. В спектакъла „Пухеният“ параметрите на пространството се определят от динамиката на взаимоотношенията. Това определя и защо партньорството на актьорите в спектакъла е определящо за крайния успех на спектакъла.

В дисертационния си труд „Съвременните актьорски изразни средства на сцена и пред камера – прилики, разлики и взаимни влияния“ доц. д-р Пенко Господинов цитира Мартин Кобин, че поведението на актьорите винаги оказва въздействие при възприемането на словото. *Поведението би могло да „оживи и подсили авторовия текст“, би могло да постави на ново място акцентите и да превърне съвсем незначителни моменти в основни, но би могло и да се противопостави на текста или дори да няма обща основа с него.*"

Осемнайсет години след дебюта си в киното доц. д-р Пенко Господинов е достигнал зрялост и разполага със завидно богат арсенал от изразни средства, позволяващи му да изгражда екранни образи, които центрират вниманието на филмовата аудитория. Кандидатът предлага на вниманието ни игралния филм „Далеч от брега“, където играе главната роля. Злати Братоев е филмов образ, който позволява на Пенко Господинов да извади наяве богатия си арсенал от изразни средства, трупан през годините в киното и театъра и да осъществи изграждането на персонаж – обобщение на цялото ни несретно живеене в общество, построено върху лъжливи основи.

Преките ми наблюдения върху творческия процес на изграждане на образа ме убедиха в няколко неща. Пенко Господинов има своя стратегия за постигане на крайната цел. Той търси логиката на поведение на своя персонаж в контекста на една цялостна концепция, която е предварително обмислена. Той разполага акцентите на образа

съобразно цялостното художествено решение. Работи пестеливо, изпипвайки детайлите. Търси дребни, почти незабележими нюанси в поведението си и това му позволява да постига емоционални състояния, които да действат върху зрителя така, както малцина актьори могат. Пенко Господинов е усвоил механиката на актьорската игра пред камера. Дава си сметка за принципната разлика при изграждането на образ за сцена и за екран. Той пласира своя богат актьорски арсенал пестеливо. А удоволствието от играта увлича останалите участници в творческия процес. Професионализмът му е завиден, и създава усещането за лекота. Това публиката го усеща безпогрешно!

Темата за съвременните актьорски изразни средства занимава доц. д-р Пенко Господинов практически през целия му творчески път. Осмислянето на фундаменталните принципи на актьорската игра, намирането на механизмите, които да превърнат тялото на актьора в съвършен инструмент, който да реагира и на най – малките емоционални докосвания занимават съзнанието му. Това ме помага да постига убедителен резултат по всяко време и при всякакви условия.

В своя дисертационен труд „Съвременните актьорски изразни средства на сцена и пред камера – прилики, разлики и взаимни влияния“ Пенко Господинов анализира взаимоотношенията между кино и театър като сходни, но принципно различни територии. Актьорът се явява общото звено, и като такъв, той единствен може да схване закономерностите, сходствата и различията, изпитвайки ги, буквално казано, на свой собствен гръб.

Пенко Господинов изследва текста в театъра и киното. Търси приликите, но основно търси отличията, защото именно те помагат да се установи територията, на която актьорът може да действа без да сбърка. Той изследва принципните различия в основни естетически понятия като условност, пространство и време.

Особено го занимават проблемите, свързани с актьорската игра като път към изграждане на цялостен, завършен образ. Пластиката на тялото. Съотношението сцена и тяло от една страна, филмов кадър и тяло /или елемент от тялото/ от друга. Актьор и филмова оптика. Методи за извличане на емоция. Всички тези търсения на отговори водят към една точка, към една цел – емоционално внушение, в контекста на цялото.

III. Основни приноси в научната, научно-приложната и преподавателска дейност на кандидата

Кандидатът скромно е ограничил приносите си единствено в своята преподавателска дейност. Признавам си, че нея аз най – малко познавам. Но и тук прави впечатление една от основните черти, характерна за Пенко Господинов – неговата работоспособност.

Ако позволите, аз бих добавил към приносните моменти някои от най – обсъжданите роли на кандидата в театъра: Катурян Катурян в „Пухеният“, Крум от едноименната пиеса на Ханох Левин, Христофоров от „В полите на Витоша“, Яго в „Отело“. Друг, вероятно би добавили други спектакли, но по моето скромно мнение, това са роли, в които може да се проследи изграждането на единен метод на актьорско превъплъщение. Открива се закономерност, която заслужава да бъде изследвана и анализирана.

Същото мога да кажа и за изпълнението на Пенко Господинов във филмите „Военен кореспондент“ и „Далеч от брега“.

IV. Критични бележки и препоръки

Предложените авторски разработки на кандидата – театрален спектакъл, игрален филм и два учебни спектакъла със студенти, показват разностранните възможности на Доц. д-р Пенко Господинов да се справя еднакво добре на театрална сцена, пред камерата и като

педагог.

Считам, че предложените материали са доказателство за неговия капацитет за работа във всички изброени области. В съчетание с неговите теоретични познания те са достатъчна гаранция за бъдещо развитие.

Нямам критически бележки и препоръки.

В заключение ще кажа, че доц. д-р Пенко Господинов притежава задълбочени теоретични знания и професионален опит в областта на театъра и киното, педагогически умения и има поредица от ярки и запомнящи се спектакли и филми в творческата си биография. По тази причина **подкрепям кандидатурата на доц. д-р Пенко Господинов за присъждане на академична длъжност „Професор“.**

Дата: 10.05.2022 г.

Рецензент:

Доц. Костадин Бонев

Доц. Костадин Бонев – български кинорежисьор, преподавател по филмова режисура в ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград, носител на национални и международни награди.